

Васильєва О. В.<https://orcid.org/0000-0001-7502-5702>

Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»,
Державна установа «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки
імені Г. М. Доброва НАН України»

Момот Н. М.<https://orcid.org/0000-0002-1054-4517>

Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»

УКРАЇНОМОВНИЙ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ КОНТЕНТ ЯК ЧИННИК МЕДІАБЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА

Статтю присвячено дослідженню україномовного науково-популярного контенту як складової сучасного інформаційного простору та його ролі у забезпеченні медіабезпеки суспільства. Актуальність теми зумовлена поширенням дезінформації, псевдонаукових повідомлень, маніпулятивного контенту та зростанням впливу цифрових платформ на процеси споживання інформації. У роботі розглянуто взаємозв'язок між науковою журналістикою, популяризацією науки, мовою наукової комунікації та формуванням інформаційної стійкості аудиторії. Обґрунтовано, що україномовний науково-популярний контент забезпечує доступність наукових знань для широкого кола користувачів, сприяє розвитку критичного мислення, підвищенню рівня медіаграмотності та протидії інформаційним маніпуляціям. Проаналізовано особливості функціонування українських науково-популярних медіа «Куншт», «Моя наука» та рубрики «Наука і технології» цифрового мовника «hromadske». Визначено відмінності у форматах подання матеріалів, тематичному наповненні та способах комунікації з аудиторією. Встановлено, що спеціалізовані науково-популярні ресурси орієнтовані на аналітичне пояснення складних наукових явищ, тоді як інформаційні медіа забезпечують оперативне висвітлення актуальних подій у сфері науки й технологій. Спільною рисою досліджених медіа є використання цифрових платформ, соціальних мереж, подкастів та мультимедійних форматів для поширення перевіреної наукової інформації. Окрему увагу приділено значенню української мови у науковій комунікації. Показано, що використання державної мови у популяризації науки розширює доступ до наукових знань, сприяє розвитку сучасної наукової термінології, зміцнює інформаційний суверенітет держави та підвищує якість суспільної комунікації. Результати дослідження підтверджують, що розвиток україномовного науково-популярного контенту є важливою умовою формування безпечного інформаційного середовища, у якому науково обґрунтована інформація виступає ефективним засобом протидії дезінформації та псевдонауковим наративам.

Ключові слова: наукова журналістика, медіабезпека, українська мова, науково-популярний контент, дезінформація, медіаграмотність, цифрові медіа.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій та соціальних медіа значно розширив можливості поширення інформації, водночас посиливши ризики дезінформації та маніпулятивного впливу на аудиторію. Особливої актуальності ця проблема набуває у сфері висвітлення наукових знань, де складність тематики часто створює сприятливі умови для поширення псевдонаукових тверджень. За таких умов важливого значення набуває україномовний

науково-популярний контент, який забезпечує доступ громадян до достовірної інформації та сприяє формуванню медіаграмотності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі питання функціонування науково-популярного контенту, медіабезпеки та ролі мови в інформаційному просторі активно досліджуються як українськими, так і зарубіжними науковцями. Комплексний аналіз цих напрямів дозволяє визначити

місце україномовного науково-популярного контенту в системі забезпечення інформаційної стійкості суспільства. Дослідження наукової журналістики зосереджені на її ролі як посередника між науковою спільнотою та широкою аудиторією. Зокрема, у праці М. Бауера та М. Буччі розглядається трансформація наукової журналістики в умовах цифровізації та її вплив на формування суспільного розуміння науки [1]. Аналогічні підходи представлені у роботах Б. Нісбета, який наголошує на важливості ефективної комунікації науки для протидії дезінформації [2]. Українські дослідники також приділяють увагу цій проблематиці. Зокрема, у праці В. Іванова розглядаються базові принципи функціонування журналістики, включно з науковою, її роль у формуванні інформаційної культури суспільства та стандарти професійної діяльності журналістів [3]. Окрему групу становлять дослідження мовної політики та функціонування української мови в цифровому просторі. Зокрема, у працях Л. Масенко аналізується роль української мови як чинника національної ідентичності та безпеки [4; 5]. Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить про міждисциплінарний характер дослідження україномовного науково-популярного контенту як чинника медіабезпеки. Поєднання підходів наукової журналістики, медіаграмотності, мовної політики та досліджень дезінформації дозволяє комплексно оцінити його роль у сучасному інформаційному середовищі.

Постановка завдання. Метою статті є визначення ролі україномовного науково-популярного контенту у забезпеченні медіабезпеки суспільства та аналіз його значення для протидії дезінформації в сучасному цифровому медіасередовищі.

Виклад основного матеріалу. Сучасний цифровий інформаційний простір характеризується високою інтенсивністю поширення інформації, серед якої дедалі частіше трапляються дезінформація, маніпулятивні повідомлення та псевдонауковий контент. За таких умов особливого значення набувають науково-популярні медіа, що забезпечують доступ широкої аудиторії до достовірних наукових знань, адаптованих до потреб неспеціалістів. Водночас український сегмент науково-популярної журналістики залишається недостатньо розвиненим. Кількість спеціалізованих україномовних медіа є обмеженою, а наукова тематика в більшості інформаційних ресурсів представлена переважно короткими новинними

повідомленнями без ґрунтового пояснення змісту, значення та практичної цінності наукових досліджень.

Дефіцит якісного україномовного науково-популярного контенту створює сприятливі умови для поширення недостовірної інформації та псевдонаукових інтерпретацій, особливо у питаннях, що безпосередньо впливають на життя і безпеку людини. Досвід пандемії COVID-19, а також сучасні інформаційні виклики, пов'язані з використанням генеративного штучного інтелекту, поширенням діпфейків та маніпулятивного контенту, засвідчили, що доступність науково обґрунтованої інформації є одним із чинників забезпечення медіабезпеки суспільства. У цьому контексті україномовний науково-популярний контент виконує не лише просвітницьку, а й захисну функцію, сприяючи розвитку критичного мислення, медіаграмотності та формуванню стійкості аудиторії до інформаційних впливів.

Розвиток науково-популярного контенту безпосередньо пов'язаний зі станом науки та системи наукової комунікації. Недостатнє фінансування наукових досліджень, скорочення кадрового потенціалу та відтік науковців негативно впливають не лише на розвиток науки, а й на створення якісного україномовного науково-популярного контенту, що є важливим джерелом поширення достовірних знань у суспільстві [6]. Наукова журналістика ґрунтується на принципі доказовості. На відміну від суспільно-політичної журналістики, принцип балансу думок не може застосовуватися до питань, щодо яких існує науковий консенсус. Поширення псевдонаукових тверджень під виглядом альтернативної позиції сприяє дезінформації та підриває довіру до науки. Тому завдання наукового журналіста полягає у поширенні перевіреної інформації, поясненні наукових фактів і спростуванні міфів.

Створення якісного науково-популярного медіа потребує професійної команди та належної фінансової підтримки. Функціонування таких проєктів вимагає участі не лише журналістів, а й дизайнерів, маркетологів, юристів та інших фахівців [7]. У міжнародній практиці розвиток популяризації науки забезпечується через поєднання освітніх програм, наукових заходів, підтримки інноваційних проєктів і співпраці науки з медіа [8]. Популяризація науки полягає в адаптації спеціалізованих знань до потреб широкої аудиторії без втрати їхньої достовірності. Вона виконує не лише просвітницьку, а й медіабезпечову функцію,

сприяючи розвитку критичного мислення, підвищенню медіаграмотності та стійкості аудиторії до дезінформації [9]. Саме тому розвиток україномовного науково-популярного контенту є важливою складовою формування безпечного інформаційного середовища.

Популяризація науки виконує комунікативну, світоглядну та культурно-просвітницьку функції, забезпечуючи поширення наукових знань і сприяючи формуванню критичного мислення аудиторії [10, с. 138–145]. У сучасному цифровому середовищі ці функції набувають додаткового значення, оскільки якісний науково-популярний контент є одним із засобів протидії дезінформації та псевдонауковим наративам. Одним із провідних українських медіа, що реалізує ці завдання, є «Куншт». Видання спеціалізується на популяризації науки українською мовою, поєднуючи журналістські стандарти з експертним висвітленням сучасних наукових досліджень. Після переходу до онлайн-формату редакція значно розширила аудиторію та забезпечила регулярне оновлення контенту, присвяченого біології, медицині, фізиці, психології, технологіям, космосу та іншим галузям науки [11]. Важливим елементом редакційної політики є систематичне спростування наукових і медичних міфів. Окрема тематична рубрика містить матеріали, що ґрунтуються на сучасних наукових даних та пояснюють хибність поширених у суспільстві тверджень щодо вакцинації, здоров'я, фізіології людини та інших питань. Такий підхід сприяє формуванню медіаграмотності аудиторії та зміцнює довіру до науково обґрунтованої інформації. Окрім публікацій на сайті, «Куншт» використовує подкасти, спеціальні проекти та соціальні мережі як інструменти наукової комунікації. Значна частина проектів спрямована на популяризацію науки серед різних вікових груп, розвиток критичного мислення та залучення громадян до наукового пізнання. Серед найбільш відомих ініціатив – «Наука в метро», «Де українські нобелівські лауреати? Повернення суб'єктності», «Пост правди. Російська пропаганда на війні: секрети ГРУ, телеграм-канали, мітки. Спецвипуск», які демонструють можливості інтеграції науки в культурний та суспільний простір [12–14]. Подібна практика засвідчує, що україномовний науково-популярний контент виконує не лише просвітницьку, а й медіабезпекову функцію, забезпечуючи громадян перевіреною інформацією та зменшуючи вплив маніпулятивних повідомлень у цифровому інформаційному середовищі.

Прикладом інтеграції наукової тематики в загальноінформаційне медіа є розділ «Наука і технології» на сайті «hromadske». Оскільки видання функціонує передусім як цифровий інформаційний мовник, науковий контент у ньому представлений переважно короткими новинними матеріалами про науку, технології, медицину, кібербезпеку та космос [15]. Такий формат не завжди дає змогу глибоко пояснити наукову проблему, однак забезпечує оперативне донесення суспільно важливої інформації до широкої аудиторії. Особливо помітною роль наукової рубрики стала під час пандемії COVID-19, коли медіа регулярно висвітлювало теми вакцинації, симптомів захворювання, способів передачі вірусу, розробки вакцин та результатів медичних досліджень [16]. Окремі матеріали подавали не лише факт події, а й пояснювали її значення для суспільства, зокрема у контексті розробки вакцин, формування імунної відповіді та оцінювання ефективності медичних препаратів [17]. У цьому аспекті науковий контент «hromadske» виконував медіабезпекову функцію, оскільки сприяв поширенню перевіреної інформації в умовах високої інтенсивності фейків і маніпуляцій. На відміну від «hromadske», портал «Моя наука» є спеціалізованим науково-популярним ресурсом, створеним у 2011 р. як спільний проєкт сайту science.ua та ініціативної групи вчених НАН України [18]. Його особливістю є участь у підготовці матеріалів науковців, викладачів і популяризаторів науки, що підвищує експертність контенту та зменшує ризик поширення неперевіреної інформації [19]. Матеріали порталу мають переважно розгорнутий аналітико-пояснювальний характер і охоплюють медицину, біологію, фізику, астрономію, гуманітарні науки, харчування, вакцинацію, медіаграмотність і критичне мислення. Значна увага приділяється спростуванню наукових і медичних міфів. Такий формат сприяє не лише популяризації науки, а й формуванню здатності аудиторії критично оцінювати інформацію.

Тобто, український сегмент науково-популярних медіа представлений як спеціалізованими виданнями, так і тематичними рубриками в загальноінформаційних засобах масової інформації. Незважаючи на відносно невелику аудиторію спеціалізованих ресурсів, інтерес до наукової тематики поступово зростає, а наукові рубрики стають складовою інформаційної політики провідних українських медіа. «Куншт» і «Моя наука» орієнтовані на створення розгорнутих аналітичних матеріалів, що ґрунтуються

на сучасних наукових дослідженнях, пояснюють складні явища доступною мовою та спростовують поширені міфи. Водночас розділ «Наука і технології» на сайті «hromadske» виконує переважно інформаційну функцію, оперативно висвітлюючи актуальні наукові події, відкриття та технологічні розробки. Спільною рисою всіх досліджених медіа є використання цифрових платформ і соціальних мереж для поширення наукового контенту. Окрім вебсайтів, вони застосовують подкасти, відеоформати та інші мультимедійні інструменти, що сприяє розширенню аудиторії та підвищенню доступності наукових знань. Досвід функціонування цих медіа засвідчує, що україномовний науково-популярний контент виконує не лише просвітницьку, а й медіабезпекову функцію. Поширення перевіреної наукової інформації, пояснення складних суспільно значущих тем і спростування дезінформації сприяють розвитку критичного мислення, підвищенню медіаграмотності населення та зміцненню інформаційної стійкості суспільства. Таким чином, ефективність україномовного науково-популярного контенту визначається не лише достовірністю інформації та професійними стандартами журналістики, а й мовними засобами, за допомогою яких наукові знання передаються аудиторії. Саме українська мова забезпечує доступність складної наукової інформації, формує єдиний науково-комунікаційний простір і сприяє підвищенню інформаційної стійкості суспільства.

Українська мова в науковій комунікації давно перестала бути лише символом ідентичності – вона працює як повноцінний інструмент передачі знань. Коли складні наукові ідеї пояснюються рідною мовою, вони перестають виглядати як щось «для обраних» і стають ближчими до широкої аудиторії. Це підтверджують матеріали українських науково-популярних медіа. Наприклад, «Куншт» у доступній формі пояснює принципи роботи вакцин, механізми дії штучного інтелекту, особливості космічних досліджень та кліматичних змін, а портал «Моя наука» публікує матеріали про генетику, нейронауки, медицину й фізику, адаптуючи складні наукові концепції для широкого кола читачів. Особливо це помітно у популярних медіа, де тексти про квантову фізику чи генетику можуть читатися так само легко, як новини про погоду (і, чесно кажучи, іноді навіть цікавіше). Розвиток української наукової термінології – процес не завжди гладкий, але точно живий. Особливо

помітно це у сферах, що стрімко розвиваються. Такі поняття, як штучний інтелект, машинне навчання, кібербезпека, дезінформація, відкрита наука, поступово набули усталеного використання в українському науковому та медійному дискурсі. Їх уніфікація сприяє точнішому висвітленню результатів досліджень і полегшує сприйняття спеціалізованої інформації неспеціалістами. Частина термінів адаптується з інших мов, частина створюється заново, і тут іноді виникають кумедні ситуації: коли слово звучить так, ніби його вигадали на кухні під час обговорення серіалу. Але саме через такі пошуки формується сучасна наукова мова, яка здатна точно передавати зміст і водночас залишатися зрозумілою.

Україномовний науково-популярний контент також напряму пов'язаний з інформаційним суверенітетом. Показовим прикладом є інформаційний супровід пандемії COVID-19. Україномовні науково-популярні ресурси систематично пояснювали принципи дії вакцин, особливості клінічних випробувань, механізми формування імунної відповіді та спростовували поширені міфи щодо вакцинації. Завдяки цьому аудиторія отримувала доступ до науково обґрунтованої інформації без необхідності звертатися до іншомовних або неперевіраних джерел. Коли суспільство отримує знання власною мовою, воно менше залежить від зовнішніх джерел і краще контролює інформаційний простір. Це добре видно на прикладі платформ «Куншт» або «Моя наука», де складні теми пояснюються без зайвого пафосу і без перекручень. Це підтверджує діяльність медіа «Куншт» і «Моя наука», які регулярно публікують матеріали про біотехнології, медицину, космічні дослідження, зміну клімату та цифрові технології, використовуючи експертні коментарі, посилання на результати сучасних досліджень і зрозумілу для широкої аудиторії форму викладу. Окремої уваги заслуговує культура наукової комунікації. Йдеться не лише про правильність термінів, а й про стиль подачі: чіткість, логічність, відсутність маніпуляцій. Бо навіть найточніший факт можна подати так, що він звучатиме як сенсація з жовтого таблоїда. І тут уже питання не до науки, а до того, хто і як про неї розповідає. Саме тому у міжнародній практиці дедалі більше уваги приділяється принципам відповідальної наукової комунікації, які передбачають обов'язкову перевірку джерел, використання експертних коментарів, розмежування фактів і припущень та пояснення наукових результатів без їх сенсаціоналізації. Дотримання цих принципів

підвищує довіру аудиторії до наукової інформації та зменшує вплив псевдонаукового контенту.

Сучасний інформаційний простір нагадує стрічку соцмереж: поруч із серйозними дослідженнями легко знайти «сенсаційні відкриття», які насправді не витримують навіть базової перевірки. Фейки та псевдонаукові твердження поширюються швидко, бо вони прості, емоційні і часто звучать переконливо. Показовими є інформаційні кампанії, пов'язані з пандемією COVID-19, коли у цифровому просторі активно поширювалися твердження про небезпеку вакцинації, «чипування» населення, неефективність щеплень або існування «альтернативних» методів лікування без наукового підтвердження. Подібні повідомлення нерідко набирали значно більшу аудиторію, ніж матеріали, підготовлені на основі результатів наукових досліджень. Особливо якщо їх подають із впевненим виглядом і складними словами. Соціальні мережі лише підсилюють цей ефект. Алгоритми просувають те, що викликає реакцію, а не те, що є точним. Дослідження засвідчують, що алгоритми цифрових платформ орієнтовані насамперед на залучення користувачів, тому емоційний або сенсаційний контент отримує більше переглядів і взаємодій, ніж науково обґрунтовані пояснення. Це створює сприятливі умови для швидкого поширення маніпулятивних повідомлень і псевдонаукових наративів. У результаті користувач може натрапити на «докази» пласкої Землі швидше, ніж на пояснення, чому це не так. І тут на сцену виходять науково-популярні медіа, які виконують роль своєрідного фільтра.

Ресурси на кшталт тих, що ми проаналізували регулярно пояснюють, як працюють наукові дослідження, чому не варто довіряти гучним заголовкам і як відрізнити факт від вигадки. Наприклад, медіа «Куншт» систематично публікує матеріали, присвячені спростуванню поширених міфів про вакцинацію, здоров'я, генетику та зміну клімату, пояснюючи їх із посиланням на результати сучасних наукових досліджень. Портал «Моя наука» регулярно висвітлює питання біології, медицини, фізики та харчування, акцентуючи увагу на відмінностях між науковими фактами й популярними хибними уявленнями. Рубрика «Наука і технології» видання «hromadske» оперативно інформує аудиторію про нові наукові відкриття, розвиток вакцин, дослідження у сфері штучного інтелекту та кібербезпеки. Це не завжди виглядає як класичний фактчекінг – іноді це просто добре написаний текст, після якого стає зрозуміло, що «сенсація» була трохи перебільшена.

Такі матеріали поступово формують критичне мислення. Регулярне ознайомлення з науково-популярними матеріалами формує навички перевірки джерел, аналізу доказової бази та оцінювання достовірності інформації. Саме ці компетентності лежать в основі медіаграмотності та дозволяють аудиторії критично сприймати повідомлення, що поширюються у цифровому середовищі. Людина починає ставити запитання: звідки ця інформація, хто її поширює, чи є підтвердження. І хоча це не гарантує повного захисту від маніпуляцій (бо інтернет завжди знайде спосіб здивувати), рівень стійкості до дезінформації зростає. У цьому контексті медіаграмотність стає не просто корисною навичкою, а елементом суспільної безпеки. Бо коли аудиторія вміє відрізняти науковий факт від вигадки, шансів у фейків стає значно менше – навіть якщо вони дуже стараються виглядати переконливо. Значення медіаграмотності підтверджується і міжнародними підходами. Зокрема, UNESCO розглядає медійну та інформаційну грамотність як одну з ключових компетентностей XXI століття, необхідну для відповідального споживання інформації, протидії дезінформації та розвитку демократичного суспільства.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що україномовний науково-популярний контент є важливою складовою сучасного інформаційного простору та відіграє суттєву роль у забезпеченні медіабезпеки суспільства. Його основне призначення полягає не лише у популяризації наукових знань, а й у поширенні перевіреної інформації, формуванні критичного мислення та підвищенні рівня медіаграмотності населення. В умовах поширення дезінформації, псевдонаукових повідомлень і маніпулятивного контенту якісна наукова комунікація українською мовою сприяє зміцненню інформаційної стійкості суспільства та зменшує залежність від неперевіраних джерел інформації. Аналіз діяльності українських науково-популярних медіа показав, що спеціалізовані ресурси «Куншт» і «Моя наука» забезпечують поглиблене висвітлення наукової тематики, тоді як рубрика «Наука і технології» на сайті «hromadske» орієнтована переважно на оперативне інформування про актуальні наукові події. Незважаючи на відмінності у форматах подання матеріалів, усі досліджені медіа використовують сучасні цифрові інструменти для поширення наукових знань, сприяють спростуванню міфів та формуванню відповідального ставлення до інформації. Це підтверджує, що розвиток україномовного науково-популярного контенту є важливою умовою підвищення рівня

медіабезпеки в Україні. Подальші дослідження доцільно зосередити на вивченні впливу україномовного науково-популярного контенту на формування медіаграмотності різних соціальних і вікових груп, а також на оцінюванні ефективності цифрових платформ і соціальних мереж як

каналів поширення наукових знань. Перспективним є аналіз використання технологій штучного інтелекту у створенні науково-популярних матеріалів, їхнього впливу на якість наукової комунікації та вироблення практичних рекомендацій щодо протидії дезінформації в цифровому медіасередовищі.

Список літератури:

1. Bauer M. W., Bucchi M. Journalism, Science and Society. New York: Imprint Routledge. 2008. 304 p.
2. Nisbet E. C., Kamenchuk, O. The psychology of state-sponsored disinformation campaigns and implications for public diplomacy. *The Hague Journal of Diplomacy*. 2019. № 14 (1–2). С. 65–82. <https://doi.org/10.1163/1871191x-11411019>
3. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навчальний посібник / за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
4. Масенко Л. Мова і суспільство: постколоніальний вимір. Київ : КМ Академія, 2004. 164 с.
5. Масенко Л. Т. Українська мова як фактор національної безпеки. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/230c90a4-950c-420e-b111-ab01fba15a9e/content>
6. Іваницька М. Популяризація наукового контенту в Україні: на прикладі «Моя наука», «Куншт», «Громадське» (наука). *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: журналістика*. 2021. № 2 (2). С. 24–32. <https://doi.org/10.23939/sjs2021.02.024>
7. Голос наукпопу. Чому його так слабо чути? URL: <https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/19256/2017-07-12-golos-naukpopu-chomu-yogo-tak-slabo-chuty/>
8. Засновниця проекту InScience : В українській науці ще є талановиті люди, які не виїжджають за кордон. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/21434/2018-07-06-zasnovnytsya-proektu-inscience-v-ukrainskiy-nautsi-shche-ie-talanovyti-lyudy-yaki-ne-vyizhdzhayut-za-kordon/>
9. Сененко А. Від кількості до якості. Як еволюціонує популяризація науки в Україні. URL: <https://www.old.nas.gov.ua/EN/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=5746>
10. Коновець О. Ф. Методологічні проблеми популяризації історії науки і техніки. Популяризація науки в Україні: історія і сучасність. Київ : Хрещатик, 1992. С. 138–145.
11. Куншт. URL: <https://www.kunsht.com.ua>
12. Наука в метро. URL: <https://www.kunsht.com.ua/articles/nauka-v-metro>
13. Де українські нобелівські лауреати? Повернення суб'єктності. URL: <https://www.kunsht.com.ua/articles/ukrayinski-nobelivski-laureaty>
14. Пост правди. Російська пропаганда на війні: секрети ГРУ, телеграм-канали, мітки. Спецвипуск. URL: <https://www.kunsht.com.ua/podcasts/post-pravdi-rosijska-propaganda-na-vijni-sekrety-gru-telegram-kanali-mitki-specvypusk>
15. Hromadske. URL: <https://lnk.ua/4yWPLSBLw>
16. Коронавірус – удруге й навіть утретє? Коли антитіла не лише не рятують, а й «допомагають» заразитися ще раз. URL: <https://lnk.ua/qjYhnuTlk>
17. Вакцина від COVID індонезійської Bio Farma показала ефективність 97 %. Однак компанія не надала всіх необхідних даних. URL: <https://lnk.ua/GIY6kf1KC>
18. Моя наука. URL: <https://my.science.ua/about/>
19. Наші найактивніші автори. URL: <https://my.science.ua/authors/>

Vasylieva O. V., Momot N. M. UKRAINIAN-LANGUAGE POPULAR SCIENCE CONTENT AS A FACTOR OF SOCIETAL MEDIA SECURITY

The article examines Ukrainian-language popular science content as a component of the contemporary information environment and explores its role in strengthening societal media security. The relevance of the study is determined by the growing spread of disinformation, pseudoscientific narratives, manipulative content, and the increasing influence of digital platforms on information consumption. The paper investigates the relationship between science journalism, science communication, the Ukrainian language in scientific communication, and the development of society's resilience to information threats. It argues that Ukrainian-language popular science content improves public access to reliable scientific knowledge, promotes critical thinking, enhances media literacy, and contributes to counteracting information manipulation. The study analyzes the functioning of the Ukrainian popular science media outlets Kunsht, Moya Nauka, and the Science and Technology section of the digital media platform hromadske. Differences in content formats, thematic coverage, and audience communication strategies are identified. The findings show that specialized popular

science media primarily focus on analytical explanations of complex scientific issues, whereas general news media provide timely coverage of current scientific and technological developments. A common characteristic of all the analyzed media is the use of digital platforms, social media, podcasts, and multimedia formats to disseminate reliable scientific information. Special attention is paid to the role of the Ukrainian language in science communication. The study demonstrates that the use of the state language in science popularization expands access to scientific knowledge, contributes to the development of modern scientific terminology, strengthens the country's information sovereignty, and improves the quality of public communication. The findings confirm that the development of Ukrainian-language popular science content is an important prerequisite for building a secure information environment in which evidence-based scientific information serves as an effective means of counteracting disinformation and pseudoscientific narratives.

Keywords: science journalism, media security, Ukrainian language, popular science content, disinformation, media literacy, digital media.

Дата першого надходження статті до видання: 03.06.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.07.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 07.09.2026